

Podstata onemocnění a léčení

Rudolf Steiner

Ita Wegmanová

Jestliže někde v organismu vystupuje bolest, prožívá tuto bolest astrální tělo a Já. Oba články, astrální tělo a Já, jsou příslušným způsobem zapojeny do fyzického a éterického těla, pokud člověk bdí. Jakmile člověk usne, jsou v organismu činné fyzické a éterické tělo. Astrální tělo a Já jsou od nich odděleny. Ve spánku se organismus navrácí k těm činnostem, které jsou na počátku jeho vývoje, v době embryonální a počáteční dětské. V bdění převládají ty procesy, které jsou na konci vývoje, když člověk stárne a umírá.

Na počátku lidského vývoje převládá činnost éterického těla nad činností astrálního těla, postupně však sílí činnost astrálního těla a činnost éterického těla ustupuje. Ve spánku pak éterické tělo nedostává sílu působení, kterou mělo na počátku života. Ponechává si jen tu sílu, kterou rozvinulo v průběhu života vzhledem k astrálnímu tělu.

V každém věku a pro každý orgán je přiměřená určitá síla éterické a astrální činnosti, která na tento orgán připadá. Jen tehdy, je-li jejich poměr správný, může se astrální tělo správně včlenit do těla éterického. Když se nemůže správně včlenit, protože éterická činnost je oslabena, utlumena, pak vzniká bolest; jestliže éterické tělo vyvíjí nadměrnou činnost, je pronikání astrální a éterické činnosti zvláště intenzivní. Vzniká libost, celkový příjemný pocit. Musíme si jen jasně uvědomit, že libost se mění v bolest, když překročí určitý stupeň, a naopak bolest se mění zase v libost. Kdybychom k tomu nepřihlíželi, mohlo by se nám zdát, že to, co zde uvádíme, bude v rozporu s tím, co bylo uvedeno výše.

Orgán onemocní tehdy, když nemůže rozvíjet éterickou činnost, která mu přísluší. Všimněme si například výměny látek, která pokračuje z trávicího procesu do celého organismu. Pokud jsou produkty látkové výměny všude beze zbytku převáděny do činnosti a výstavby organismu, znamená to, že éterické tělo pracuje správně. Jakmile se ale substance ukládají na cestách látkové výměny a nepřecházejí do působení organismu, pak je éterické tělo ve své činnosti oslabeno.

Fyzické procesy, které jsou jinak podněcovány astrálním tělem, ale prokazují organismu užitečné služby jen *dající* ve své oblasti, překračují hranice této oblasti a zasahují do éterické činnosti. Vznikají tak procesy vyvolané převládající činností astrálního těla. Jsou to procesy, které mají svou oprávněnou úlohu tam, kde nastupuje stárnutí, odbourávání organismu.

Nyní jde o sjednání harmonie mezi éterickou činností a astrální činností. Éterické tělo musí být posíleno, astrální oslabeno. Toto se dosáhne tím, že se fyzické substance, které zpracovává éterické tělo, přivedou do takového stavu, ve kterém se podrobí činnosti snadněji, než jak se to děje ve chorobném stavu. Rovněž organizaci Já se musí dodat síla, neboť astrální tělo, které je ve své činnosti orientováno animálně, je při svém směřování k lidské organizaci více přibrzděno, když je organizace Já zesílena, než by tomu bylo jinak.

Tyto věci poznáme lépe, když si všimneme, jaké účinky rozvíjí nějaká substance na cestě látkové výměny. Vezměme síru. Je obsažena v bílkovině a je tedy základem procesu, který se odehrává při přijímání bílkovinné potravy. Z éterického cizorodého stavu přechází přes neorganický stav do éterické činnosti lidského organismu. Nacházíme ji v pojivu orgánů, v mozku, v nehtech, ve vlasech.

Prochází tedy cestami látkové výměny až na periferii organismu. Síra tak před nás předstupuje jakožto substance, která má jistou úlohu při přijímání bílkovin do oblasti éterického těla.

Nyní vzniká otázka, zda síra má také význam při přechodu z oblasti éterické působnosti do oblasti astrálního působení a zda má co činit s organizací Já. Není patrné, že by se slučovala s neorganickými substancemi, které jsou přiváděny do organismu, a tvořila s nimi kyseliny a soli. Taková sloučenina by se stala podkladem pro to, aby sirné procesy byly přijímány do astrálního těla a do organizace Já. Síra ale až tam nevniká. Svou působnost rozvíjí v oblasti fyzického a éterického těla, což je patrné také z toho, že když člověk přijme více síry, pocítí závrať a jeho vědomí se zatemňuje. Také spánek, tedy stav, kdy astrální tělo a organizace Já nepůsobí jako duševní podstaty, je intenzivnější, když člověk požil více síry. Z toho je patrné, že síra má takovou léčivou moc, že se po ní fyzické činnosti organismu snadněji podrobují zásahům éterického působení, než jak je tomu ve stavu chorobném.

Jinak je tomu s fosforem. Tento prvek nacházíme v organismu jako kyselinu fosforečnou a fosforečnany v bílkovině, v mozku, v kostech. Tíhne k neorganickým substancím, které mají svůj význam v oblasti organizace Já. Spánek tedy podmiňuje opačným způsobem než síra, totiž podnícením vědomé činnosti. Síra naproti tomu podmiňuje spánek tím, že zvyšuje nevědomou činnost fyzickou a éterickou. Fosfor je obsažen ve fosforečnanu vápenatém v kostech, tedy v těch orgánech, které podléhají organizaci Já. Ta je používá, když potřebuje zevní mechaniku k tělesným pohybům, nikoli tehdy, když působí z nitra v růstu a v regulaci výměny látek atd.

Fosforu jako léku použijeme tehdy, když u pacienta astrální oblast přebujela, přerostla nad organizaci Já a je tedy nutné organizaci Já posílit, aby astrální činnost byla opět zatlačena zpět. Při pozorování rachitidy jsme již vysvětlili, že tato nemoc spočívá v přebujení étericko-astrální činnosti, při které je zeslabena činnost organizace Já. Když léčíme nejprve příslušným způsobem sírou, posílíme éterickou činnost proti astrální činnosti; když potom aplikujeme léčbu fosforem, to, co jsme připravili v éterické organizaci, převedeme do oblasti organizace Já; zasáhneme tak rachitidu ze dvou stran. (Je nám známo, že se pochybuje o vyléčení rachitidy fosforem, avšak zde popsaná metoda nebyla použita při dosavadních pokusech.)